

Maakuntahallitus

AIKA 07.12.2020, klo 08:30

PAIKKA Microsoft-teams kokous.

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Asia	Otsikko	Sivu
127	Kokouksen järjestäytyminen	3
128	Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan määrittäminen voimaan	4
129	Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määrittäminen voimaan	8
130	Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määrittäminen voimaan	11
131	Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoituksen kohdentaminen koronaviruksesta elpymiseen ja jälleenrakennukseen	14
132	Vaalienvalmistelutoimikunnan nimeäminen	17
133	Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenen vaihtuminen: Ursula Immonen Tapani Veistolan tilalle	19
134	Lausunto Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA-selostuksesta	20
135	Horisontti 2020 -ohjelman toteuma Uudellamaalla 2014-2020 tiedoksi	30
136	Ehdokkaiden nimeäminen CPMR Baltic Sea Commissionin työryhmien puheenjohtajistoon	31
137	Johtajien antamat lausunnot	32
138	Valmistuneita julkaisuja	33
139	Kokousaikataulu tiedoksi	34

OSALLISTUJAT

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Heijnsbroek-Wirén Mia	Jäsen	
	Hopsu Inka	Jäsen	
	Ihanus Jukka	Jäsen	
	Juurikkala Timo	I varapuheenjohtaja	ilmoittanut esteen
	Karhuvaara Arja	Jäsen	
	Kiljunen Kimmo	Jäsen	
	Launiala Mimmi	Jäsen	ilmoittanut esteen
	Lompola Kirsi	II varapuheenjohtaja	
	Markkula Markku	Puheenjohtaja	
	Meri Otto	Jäsen	
	Pahlman Irma	Jäsen	
	Rissanen Laura	Jäsen	
	Salonen Pasi	Jäsen	
	Taipale Kaarin	Jäsen	
	Vesikansa Sanna	Jäsen	
	Adlercreutz Anders	varajäsen, strateginen kokous	
	Ilonen Jarkko	varajäsen	
	Räsänen Joonas	varajäsen, strateginen kokous	
	Valtonen Mikko	varajäsen, strateginen kokous	
	Holopainen Mari	MV:n pj.	
	Luhtanen Leena	MV:n I vpj.	
	Muurinen Seija	MV:n II vpj.	
MUU	Savolainen Ossi	Maakuntajohtaja	
	Eskelinen Juha	Johtaja, aluekehittäminen	
	Vikman-Kanerva Merja	Johtaja, aluesuunnittelu	
	Kanerva Inka	Viestintäjohtaja	
	Autioniemi Paula	Hallinto- ja talousjohtaja	
	Elo Seija	Viestintäpäällikkö	
	Setälä Liisa	Hallintopäällikkö	
	Hynninen Jukka	Tietohallintopäällikkö	
	Suursalmi Tero	Lakimies	

Maakuntahallitus**07.12.2020**

127**Kokouksen järjestäytyminen****MHS**

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (Laura Rissanen, Pasi Salonen).

Maakuntahallitus**07.12.2020****128****Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan määrääminen voimaan****59/06.01.03/2020****MHS**

Tiivistelmä

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvasta Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta on kulunut ja siten maakuntahallitus voi maankäyttö- ja rakennuslain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta. Hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut 6 valittajaa, ja mikäli myös Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n (SLL) pyyntö katsotaan täytäntöönpanokieltihakemukseksi, valittajia on 7.

Maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi kaavan voimaantulomääräyksen antamisen jälkeen. Uudenmaan liiton toimisto ilmoittaa kuuluttamisvelvollisuudesta kunnille.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 20. Maakuntahallitus päätti 16.11.2020 § 116, että maakuntavaltuuston päätökset 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eivätkä päätökset ole muutoin lainvastaisia. Lisäksi se päätti panna edellä mainitut päätökset täytäntöön sekä toimittaa maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet koskien Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoja tiedoksi päätöksessä mainituille tahoille.

Maakuntavaltuuston Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on tehty 22 valitusta, joista muutoksenhakuviranomaisena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt maakuntahallitukselta lausuntoa, joka tulee toimittaa oikeudelle 1.2.2021 mennessä.

Maakuntahallitukselle esitetään Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan määräämistä tulemaan voimaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvista vaihemaakuntakaavoista on kulunut ja siten maakuntahallitus voi lain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta.

Helsingin hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää kaavan voimaan määräämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut 6 valittajaa. Valittajat perustelevat täytäntöönpanokieltovaatimustaan seuraavasti:

- Uudenmaan ELY-keskus:
 - Vaaditaan kaupan ratkaisun muuttamista seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajojen osalta pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeillä. Valituksessa tuodaan esiin valittajan näkemys siitä, että päivittäistavarakaupan ja erikoistavarakaupan samanlaisten seudullisuuden alarajojen perustuminen kaupalliseen vetovoimaan on MRL:n 71 b § vähittäiskaupan sijainninhjauksen säännösten vastaista.
- Kirkkonummen kunta:
 - Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko -merkinnän kumoamista vedoten mm. puutteelliseen informointiin sekä siihen, ettei kaavaratkaisua tältä osin ole valmisteltu MRL:n mukaisesti, eikä se toteuta maakuntakaavan sisältövaatimuksia.
- 18 yksityishenkilöä sekä asunto-osakeyhtiö yhteisessä valituksessaan:
 - Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko -merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin sekä siihen, ettei kaavaratkaisua tältä osin ole valmisteltu MRL:n mukaisesti, eikä se toteuta maakuntakaavan sisältövaatimuksia. Päätöksentekomenettely ei valittajan mukaan myöskään täytä hallinto-oikeudellisia vaatimuksia ja päätöksen valitusosoitus on harhaanjohtavana virheellinen.
- Luoman kyläyhdistys – Kirkkonummi ry:
 - Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko -merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin sekä siihen, ettei kaavaratkaisua tältä osin ole valmisteltu MRL:n mukaisesti, eikä se toteuta maakuntakaavan sisältövaatimuksia. Päätöksentekomenettely ei valittajan mukaan myöskään täytä hallinto-oikeudellisia vaatimuksia ja päätöksen valitusosoitus on harhaanjohtavana virheellinen.
- Yksityishenkilö:
 - Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko -merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin sekä siihen, että kaavaratkaisu tältä osin kohdistuu kohtuuttomasti yksittäisiin elinkeinonharjoittajiin.
- 5 yksityishenkilöä yhteisessä valituksessaan:
 - Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko -merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin sekä siihen, ettei kaavaratkaisua tältä osin ole valmisteltu MRL:n mukaisesti, eikä se toteuta maakuntakaavan sisältövaatimuksia. Päätöksentekomenettely ei valittajan mukaan myöskään täytä hallinto-oikeudellisia vaatimuksia ja päätöksen valitusosoitus on harhaanjohtavana virheellinen.

Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ry (SLL) vaatii, ettei maakuntakaavalle anneta valituksenalaisilta osiltaan lainvoimaa ennen kuin valitukset on käsitelty.

- Valituksen alaiset osat:
 - Kaikkia kolmea vaihemaakuntakaavaa koskien:
 - Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevan maakuntakaavan suojelualuevarauksia tai suojelualuevarauksen osia, joiden

poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Kaavaratkaisu on ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

- Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevien maakuntakaavojen viheryhteystarvemerkintöjä, joiden poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Kaavaratkaisu ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Vain Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa koskien:

- Vaaditaan Luoman ja Mankin raskaan raideliikenteen varikko-merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin. Kaavaratkaisu on valittajan mukaan tältä osin myös vastoin luonnonsuojelulain Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen heikentämiskieltoa.
- Vaaditaan Espoon Myntinmäen uuden raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin. Kaavaratkaisu ei valittajan mukaan tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eikä perustu riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin asemanseudun teknistaloudellisen toteutettavuuden osalta.
- Vaaditaan Espoon Histan uuden raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen merkinnän kumoamista vedoten mm. riittämättömiin selvityksiin. Kaavaratkaisu ei valittajan mukaan tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Täytäntöönpanokieltoa ei ole tarpeen asettaa, koska maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, eikä suoraan mahdollista sen perusteella toteuttamista. Toteuttaminen edellyttää esimerkiksi yksityiskohtaisempaa kaavaa ja/tai lupamenettelyä.

Maakuntahallituksen maakuntakaavan voimaannomääräyksen jälkeen liiton toimisto ilmoittaa kunnille, että niiden tulee tehdä asetuksen edellyttämät kuulutukset kaavan voimaansaattamiseksi. Maakuntahallituksen päätös lähetetään tiedoksi muutoksenhakuviranomaiselle. Lisäksi voimaantullut maakuntakaava tulee saattaa tiedoksi niille ministeriöille, joita asia koskee sekä tarvittaville muille viranomaisille.

Asian taustat

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaan maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Jos maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla on määrätty kaava tulemaan voimaan ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Asetuksen 95 § nojalla maakunnan liiton on lähetettävä voimaan tullut maakuntakaava tiedoksi maakuntakaava-alueen kunnille, kaava-alueeseen rajoittuville maakunnan liitoille, asetuksessa mainituille valtion viranomaisille kuten ministeriöille sekä tarpeen mukaan myös muille viranomaisille.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin määrätä Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan, maakuntavaltuuston päätös 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 20, voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelijat:

Tero Suursalmi 050 569 3391
Ilona Mansikka 040 524 1986
Jouni Suominen 040 543 5951

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee täytäntöönpanoa

Päätösote: Uudenmaan kunnat (MKRA 93:1 §), Helsingin hallinto-oikeus

Maakuntahallitus**07.12.2020****129****Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määrääminen voimaan****61/06.01.03/2020****MHS**

Tiivistelmä

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvasta Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavasta on kulunut ja siten maakuntahallitus voi maankäyttö- ja rakennuslain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta. Hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut 2 valittajaa, ja mikäli myös Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n (SLL) pyyntö katsotaan täytäntöönpanokieltihakemukseksi, valittajia on 3.

Maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi kaavan voimaantulomääräyksen antamisen jälkeen. Uudenmaan liiton toimisto ilmoittaa kuuluttamisvelvollisuudesta kunnille.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvan Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 21. Maakuntahallitus päätti 16.11.2020 § 116, että maakuntavaltuuston päätökset 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat, ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eivätkä päätökset ole muutoin lainvastaisia. Lisäksi se päätti panna edellä mainitut päätökset täytäntöön sekä toimittaa maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet koskien Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoja tiedoksi päätöksessä mainituille tahoille.

Maakuntavaltuuston Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on tehty 6 valitusta, joista muutoksenhakuviranomaisena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt maakuntahallitukselta lausuntoa, joka tulee toimittaa oikeudelle 1.2.2021 mennessä.

Maakuntahallitukselle esitetään Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määräämistä tulemaan voimaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvista vaihemaakuntakaavoista on kulunut ja siten maakuntahallitus voi lain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta.

Helsingin hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan voimaan määräämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut 2 valittajaa. Valittajat perustelevat täytäntöönpanokieltovaatimustaan seuraavasti:

- Uudenmaan ELY-keskus:
 - Vaaditaan kaupan ratkaisun muuttamista seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajojen osalta pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeillä. Valituksessa tuodaan esiin valittajan näkemys siitä, että päivittäistavarakaupan ja erikoistavarakaupan samanlaisten seudullisuuden alarajojen perustuminen kaupalliseen vetovoimaan on MRL:n 71 b § vähittäiskaupan sijainninhjauksen säännösten vastaista.
- Neljä yksityishenkilöä yhteisessä valituksessaan:
 - Vaaditaan Askolan ja Porvoon välille osoitetun voimajohdon ohjeellisen linjauksen merkinnän kumoamista kaavaratkaisun virheellisyyden ja puutteellisten selvitysten nojalla.

Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ry (SLL) vaatii, ettei maakuntakaavalle anneta valituksenalaisilta osiltaan lainvoimaa ennen kuin valitukset on käsitelty.

- Valituksen alaiset osat:

Kaikkia kolmea vaihemaakuntakaavaa koskien:

 - Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevan maakuntakaavan suojelualuevarauksia tai suojelualuevarauksen osia, joiden poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Valituksen mukaan kaavaratkaisu ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.
 - Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevien maakuntakaavojen viheryhteystarvemerkintöjä, joiden poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Kaavaratkaisu ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Vain Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa koskien:

- Vaaditaan Porvoo-Askola -voimalinjaa koskevan merkinnän kumoamista. Valituksen mukaan maakaapelin ja ilmajohdon vaikutuksia ja vaihtoehtoja ei ole selvitetty kunnolla.

Täytäntöönpanokieltota ei ole tarpeen asettaa, koska maakuntakaava on yleispiirteinen kaava eikä suoraan mahdollista sen perusteella toteuttamista. Toteuttaminen edellyttää esimerkiksi yksityiskohtaisempaa kaavaa ja/tai lupamenettelyä.

Maakuntahallituksen maakuntakaavan voimaansääntämisen jälkeen liiton toimisto ilmoittaa kunnille, että niiden tulee tehdä asetuksen edellyttämät kuulutukset kaavan voimaansääntämiseksi. Maakuntahallituksen päätös lähetetään tiedoksi muutoksenhakuviranomaiselle. Lisäksi voimaantullut maakuntakaava tulee saattaa tiedoksi niille ministeriöille, joita asia koskee sekä tarvittaville muille viranomaisille.

Asian taustat

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaan maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Jos maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla on määrätty kaava tulemaan voimaan ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Asetuksen 95 § nojalla maakunnan liiton on lähetettävä voimaan tullut maakuntakaava tiedoksi maakuntakaava-alueen kunnille, kaava-alueeseen rajoituville maakunnan liitoille, asetuksessa mainituille valtion viranomaisille kuten ministeriöille sekä tarpeen mukaan myös muille viranomaisille.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin määrätä Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan, maakuntavaltuuston päätös 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 21, voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelijat:

Tero Suursalmi 050 569 3391

Mariikka Manninen 040 721 4747

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee täytäntöönpanoa

Päätösote: Uudenmaan kunnat (MKRA 93:1 §), Helsingin hallinto-oikeus

Maakuntahallitus**07.12.2020****130****Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määrääminen voimaan****60/06.01.03/2020****MHS**

Tiivistelmä

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvasta Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavasta on kulunut ja siten maakuntahallitus voi maankäyttö- ja rakennuslain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta. Hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut 1 valittaja, ja mikäli myös Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n (SLL) pyyntö katsotaan täytäntöönpanokieltihakemukseksi, valittajia on 2.

Maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi kaavan voimaantulomääräyksen antamisen jälkeen. Uudenmaan liiton toimisto ilmoittaa kuuluttamisvelvollisuudesta kunnille.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvan Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 22. Maakuntahallitus päätti 16.11.2020 § 116, että maakuntavaltuuston päätökset 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat, ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eivätkä päätökset ole muutoin lainvastaisia. Lisäksi se päätti panna edellä mainitut päätökset täytäntöön sekä toimittaa maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet koskien Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoja tiedoksi päätöksessä mainituille tahoille.

Maakuntavaltuuston Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on tehty 7 valitusta, joista muutoksenhakuviranomaisena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt maakuntahallitukselta lausuntoa, joka tulee toimittaa oikeudelle 1.2.2021 mennessä.

Maakuntahallitukselle esitetään Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan määräämistä tulemaan voimaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 201 § mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusaika Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluvista vaihemaakuntakaavoista on kulunut ja siten maakuntahallitus voi lain mukaan määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan valituksista huolimatta.

Helsingin hallinto-oikeus muutoksenhakuviranomaisena voi kieltää kaavan voimaan määräämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanon, jota on hakenut yksi valittaja. Valittaja perustelee täytäntöönpanokieltovaatimustaan seuraavasti:

- Uudenmaan ELY-keskus
 - Vaaditaan kaupan ratkaisun muuttamista seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajojen osalta pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla
 - taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeillä. Valituksessa tuodaan esiin valittajan näkemys siitä, että päivittäistavarakaupan ja erikoistavarakaupan samanlaisten seudullisuuden alarajojen perustuminen kaupalliseen vetovoimaan on MRL:n 71 b § vähittäiskaupan sijainninhjauksen säännösten vastaista.
- Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ry (SLL) vaatii, ettei maakuntakaavalle anneta valituksenalaisilta osiltaan lainvoimaa ennen kuin valitukset on käsitelty.

Valituksen alaiset osat:

Kaikkia kolmea vaihemaakuntakaavaa koskien:

- Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevan maakuntakaavan suojelualuevarauksia tai suojelualuevarauksen osia, joiden poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Kaavaratkaisu on ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.
- Vaaditaan palautettavaksi voimassa olevien maakuntakaavojen viheryhteystarvemerkintöjä, joiden poistamista ei luonnonsuojeluliiton mukaan ole perusteltu riittävästi. Kaavaratkaisu ei tältä osin huomioi maakuntakaavan sisältövaatimuksia eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Vain Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa koskien:

- Vaaditaan kumottavaksi Lohjan Lempolan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen kaavamerkintä. Perusteluna esitetään, että taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen merkinnän kaavamääräykset ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maankäyttö- ja rakennuslain vastaisia.

Täytäntöönpanokieltota ei ole tarpeen asettaa, koska maakuntakaava on yleispiirteinen kaava eikä suoraan mahdollista sen perusteella toteuttamista. Toteuttaminen edellyttää esimerkiksi yksityiskohtaisempaa kaavaa ja/tai lupamenettelyä.

Maakuntahallituksen maakuntakaavan voimaansaatamääräyksen jälkeen liiton toimisto ilmoittaa kunnille, että niiden tulee tehdä asetuksen edellyttämät kuulutukset kaavan voimaansaatamiseksi. Maakuntahallituksen päätös lähetetään tiedoksi muutoksenhakuviranomaiselle. Lisäksi voimaantullut maakuntakaava tulee saattaa tiedoksi niille ministeriöille, joita asia koskee sekä tarvittaville muille viranomaisille.

Asian taustat

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaan maakuntakaava tulee voimaan, kun siitä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Jos maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla on määrätty kaava tulemaan voimaan ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Asetuksen 95 § nojalla maakunnan liiton on lähetettävä voimaan tullut maakuntakaava tiedoksi maakuntakaava-alueen kunnille, kaava-alueeseen rajoituville maakunnan liitoille, asetuksessa mainituille valtion viranomaisille kuten ministeriöille sekä tarpeen mukaan myös muille viranomaisille.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin määrätä Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan, maakuntavaltuuston päätös 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 22, voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelijat:

Tero Suursalmi 050 569 3391
Heli Vauhkonen 050 320 0431

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee täytäntöönpanoa

Päätösote: Uudenmaan kunnat (MKRA 93:1 §), Helsingin hallinto-oikeus

Maakuntahallitus

07.12.2020

131

Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoituksen kohdentaminen koronakriisistä elpymiseen ja jälleenrakennukseen

397/07.00.03.01/2020

MHS

Tiivistelmä

Maakuntahallitus päättää avata haun Uudenmaan kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoitukselle jatkuvana. Maakuntahallitukselle ehdotetaan päätösvallan delegointia maakuntajohtajalle niiden hankkeiden rahoituspäätösten osalta, joiden Uudenmaan liitolta anottu määräraha on alle 200 000 €.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uusimaa on koronavirusepidemiasta voimakkaimmin Suomessa kärsinyt maakunta; tartunnoista yli 70 prosenttia on raportoitu tällä alueella. Tartuntojen suuri määrä on näkynyt muuta Suomea sekä suhteellisesti että määrällisesti suurempina lomautuksina ja irtisanomisina sekä palvelu- ja vientivaltaisen elinkeinotoiminnan taantumisena.

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Uudenmaan liitolle Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) mukaista 3-vuotista määrärahaa Uudenmaan koronakriisistä elpymiseen ja jälleenrakennukseen liittyviin toimenpiteisiin 3,911 milj.€. Uudenmaan liitto on nimennyt rahoituksen "Uudenmaan kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen rahoitukseksi", lyhyesti UKKE-rahoitukseksi. Määräraha tulee kohdistaa toimenpiteisiin [Uudenmaan alueellisen selviytymissuunnitelman 2020-23 perusteella](#)

Uudenmaan UKKE-rahoitusta voivat hakea julkis- ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, kuten esimerkiksi voittoa tavoittelemattomat elinkeino-, koulutus- ja työmarkkinatoimijat sekä järjestöt toimialasta riippumatta. Sen sijaan yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen maakunnan liitto ei voi myöntää tukea. Rahoitusta voidaan myöntää enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Rahoitettavien UKKE-hankkeiden tulee toteuttaa Uudenmaan selviytymissuunnitelmaa vuosille 2020-23, Uusimaa-ohjelma 2.0:aa ja Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategiaa. Rahoitettavien hankkeiden tulee tukea yhteiskunnan turvallista koronakriisistä palautumista, sekä estää koronakriisin pitkäaikaisten haittavaikutusten syntymistä ja vahvistaa luottamusta.

UKKE-rahoitusta suunnataan erityisesti hankkeisiin, joilla

- nopeutetaan uusmaalaisten yritysten elpymistä ja uutta taloudellista kasvua
- vahvistetaan innovaatiotoimintaa, uusia ekosysteemejä ja / tai on tätä tukeva esiselvitys
- vahvistetaan uusmaalaisten uskoa tulevaan
- panostetaan luovien alojen toiminnan elpymiseen

Etusijalle asetetaan hankkeet, joissa on vahvaa yhteistyötä ja verkostotoimintaa.

Rahoitushaku avataan 8.12.2020 ja rahoituspäätöksiä aletaan tehdä mahdollisimman pian. Kyseessä on jatkuva haku.

Uudenmaan liiton hallintosäännön ja siitä 19.6.2017 tehdyn maakuntahallituksen päätösvallan delegointipäätöksen mukaisesti, koskien kansallisen ohjelman määrärahan käyttöä, on voimassa seuraavaa:

- maakuntajohtaja päättää rahoituksen myöntämisestä, kun Uudenmaan liitolta anottu määrä on alle 75 000 € eivätkä hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ylitä 200 000 €
- maakuntajohtaja päättää kaikista kertakorvauksena myönnettävistä varoista, kun anottu määrä on enintään 75 000 € tai vähemmän, eikä julkisen rahoituksen osuus ylitä 100 000 €

Maakuntahallitukselle ehdotetaan kansallisen ohjelman määrärahan käyttöä koskevan päätösvaltansa delegointia UKKE-rahoituksen osalta seuraavasti:

- maakuntajohtaja päättää UKKE-rahoituksen myöntämisestä, kun Uudenmaan liitolta anottu määrä on alle 200 000 €.

Tätä suuremmista rahoituksista asia tuotaisiin maakuntahallituksen päätettäväksi.

Asian taustat

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt päätöksellään 22.10.2020 VN/6085/2020 Uudenmaan liitolle valtioneuvoston 22.10.2020 tekemän päätöksen mukaisesti momentin 32.30.40 (Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen, AKKE) mukaista 3-vuotista määrärahaa Uudenmaalle koronakriisistä elpymiseen ja jälleenrakennukseen liittyviin toimenpiteisiin 3,911 milj.€.

Määräraha tulee kohdistaa koronakoronakriisistä elpymiseen ja jälleenrakennukseen liittyviin toimenpiteisiin maakuntahallituksen 19.10.2020 hyväksymän Uudenmaan alueellisen selviytymissuunnitelman 2020-23 perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjeistaa erikseen alueellisten selviytymissuunnitelmien seurannasta ja raportoinnista.

Uudenmaan liiton on varoja myöntäessään noudatettava kansallista lainsäädäntöä. Keskeisiä säädöksiä ovat alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) lisäksi valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista (356/2014), laki alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014), valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja rakennerrahastohankkeiden rahoittamisesta (357/2014). Työ- ja elinkeinoministeriö antaa määrärahan käyttöön liittyvät lain (8/2014) mukaiset ehdot maksatuspäätöksen yhteydessä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- Uudenmaan UKKE-rahoituksen avaamisesta
- vahvistaa toimivaltuuksien enimmäismäärät seuraavalla tavalla: maakuntajohtaja päättää UKKE-rahoituksen myöntämisestä, kun Uudenmaan liitolta anottu määrä on alle 200 000 €
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Vastuujohtaja:

Juha Eskelinen 040 575 2993

Valmistelija:

Outi Ervasti 040 721 2131

Täytäntöönpano:

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusosoitus

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 106

19.10.2020
07.12.2020

132

Vaalienvalmistelutoimikunnan nimeäminen

343/00.02.02/2020

MHS

Tiivistelmä

Vaalien valmistelutoimikunta valmistelee mm. Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen valintaa kuntavaalien tuloksen mukaisesti. Toimikunnalle voidaan osoittaa myös muita tehtäviä.

Asian yksityiskohtainen selostus

Maakuntahallitus on kokouksessaan 19.10.2020 päättänyt asettaa Vaalien valmistelutoimikunnan vuosille 2021-2024. Toimikunnan tehtävänä on valmistella Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja kielellisten palveluiden toimikunnan valintaa liiton perussopimuksen pohjalta. Se avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa. Toimikunnan tulee ylläpitää vaalilastointiin liittyviä tiedostoja. Toimikunta voi ottaa myös muita asioita käsiteltäväkseen.

Toimikunnan jäseniksi ja varajäseniksi nimetään niiden puolueiden edustajat, joilla on edustus Uudenmaan liiton maakuntahallituksessa. Pääsääntöisesti niin kutsutun virka-aseman nojalla nimettävä jäsen on Uudeltamaalta ja varajäsen Helsingistä. Käytännössä jäseniksi nimetyt ovat olleet puolueiden piirien toiminnanjohtajia tai vastaavia tehtäviä hoitavia. Puheenjohtajaksi on nimetty suurimman ryhmän edustaja ja varapuheenjohtajaksi toiseksi suurimman ryhmän edustaja. Puolueiden piirijärjestöjä on pyydetty tekemään esitykset valittavista henkilöistä.

Vaalien valmistelutoimikuntaan esitetään edellä mainittu huomioon ottaen nimettäväksi puolueiden piirijärjestöjen ehdottamat seuraavat henkilöt:

Jäsen	Alue, puolue	Varajäsen	Alue, puolue
Janne Pesonen, pj. ,	Uusimaa, kok	Sanna Hämäläinen	Helsinki, kok
Lea Väänänen	Uusimaa, sdp	Laura Ylitalo	Helsinki, sdp
Oskari Sundström, vpj.	Uusimaa, vihr	Anna Hyödynmaa	Helsinki, vihr
Jari Immonen	Uusimaa, ps	Jarmo Keto	Helsinki, ps
Jenny Vilén	Uusimaa, rkp	Anna Strömberg	Helsinki, rkp
Toni Asikainen	Uusimaa ja Helsinki, vas	Mika Mäkelä	Uusimaa ja Helsinki, vas
Joonas Salmi	Uusimaa, kesk	Sinikka Varila	Helsinki, kesk

Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiot Uudenmaan liiton palkkiosäännön mukaan.

Asian aiempi käsittely

MHS 19.10.2020

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää nimetä ajalle 1.1.2021-31.12.2024

- vaalien valmistelutoimikunnan edellä kuvattua tehtävää varten koostuen edellä mainituista henkilöistä,
- suurimman ryhmän edustaja Janne Pesonen puheenjohtajaksi,
- toiseksi suurimman ryhmän edustaja Oskari Sundström varapuheenjohtajaksi,
- erityisasiantuntija Janne Tamminen sihteeriksi.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 58 98 415

Valmistelija:

Janne Tamminen 050 55 86 303

Täytäntöönpano:

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusosoitus

Päätösote: valitut jäsenet ja varajäsenet

Oheismateriaali

Nimeämispyyntö vaalien valmistelutoimikuntaan kaudelle 2021 - 2024

Maakuntahallitus**07.12.2020****133****Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenen vaihtuminen: Ursula Immonen Tapani Veistolan tilalle****MHS**

Tiivistelmä

Suomen luonnonsuojeluliitto on pyytänyt nimeämään uuden jäsenen, Ursula Immosen, Tapani Veistolan tilalle Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmään.

Asian yksityiskohtainen selostus

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on kuntien, valtion sekä työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjen yhteistyöelin, jonka tehtävänä on yhteensovittaa alueellisia kehittämistoimia.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014, 24-28 §). Laki tuli voimaan 20.1.2014.

Yhteistyöryhmässä on oltava kattavasti edustettuna alueen kunnat ja maakunnan liitto, ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot ja alueen kehittämisen kannalta keskeiset tehot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt ja muut kansalaisyhteiskuntaa edustavat järjestöt.

Maakuntahallitus on nimennyt 23.10.2017 maakunnan yhteistyöryhmään alueen kuntia ja maakunnan liittoa edustavat jäsenet. Heidän toimikautensa on maakunnan liiton valtuuston toimikausi.

MYR:n kokoonpanon tulee täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n 1 momentin ehto, jonka mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kiintiösäännös koskee erikseen sekä varsinaisia että varajäseniä.

Suomen luonnonsuojeluliitto on 25.11.2020 lähettämässään kirjeessä pyytänyt nimeämään uuden jäsenen, Ursula Immosen, Tapani Veistolan tilalle Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmään.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää valita Ursula Immosen maakunnan yhteistyöryhmään uudeksi jäseneksi Tapani Veistolan tilalle.

Valmistelija:

Paula Autioniemi 040 737 8050

Täytäntöönpano:

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusosoitus

Päätösote: uusi jäsen

Maakuntahallitus

07.12.2020

134

Lausunto Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA-selostuksesta

656/06.02.00/2019

MHS

Tiivistelmä

Helsingin ja Turun välisen nopean junayhteyden tavoitteena on lyhentää Helsingin ja Turun välistä matka-aikaa ja laajentaa edellä mainittujen kaupunkien työssäkäynti- ja työmarkkina-alueita. Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa junayhteyden hankekokonaisuutta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Helsingin ja Turun välinen junayhteys on voimassa olevien Uudenmaan maakuntakaavojen sekä elokuussa 2020 hyväksytyjen Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan mukainen.

Laaja arviointikokonaisuus on toteutettu hyvin ja merkittävimmät ympäristövaikutukset on tunnistettu hankevaihtoehtojen A ja B osalta. Uudenmaan liitto kuitenkin esittää, että jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota lausunnossa esitettyihin liikennejärjestelmää koskeviin epävarmuustekijöihin, suojelualueita koskeviin puutteisiin ja lieventämistoimenpiteisiin sekä yhdyskuntarakennetta koskeviin huomioihin.

Asian vireilletulo

Uudenmaan ELY-keskus pyytää lausuntoa Väyläviraston Helsinki-Turku nopeaa junayhteyttä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausuntopyyntö on saapunut 5.11.2020 ja lausunnon määräaika on 4.1.2021.

Asian taustat

Helsinki–Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA ja ratatekninen suunnittelu välillä Salo–Kupittaa ja Piikkiön oikaisu-hanke käsittää Helsinki–Turku välisen nopean junaratayhteyden ympäristövaikutusten arvioinnin, sekä YVA:a tukevan ratateknisen suunnitelman ja selvitykset Salo–Kupittaa rataosuuden kaksoisraiteen ja Hajalan, Kriivarin, Toikkalan sekä Piikkiön oikaisujen osalta. Tavoitteena on, että hankkeen aikana toteutetusta ratateknisestä suunnittelusta voidaan jatkaa suoraan ratalain mukaiseen suunnitteluvaiheeseen.

Helsingin ja Turun välisen nopean junayhteyden tavoitteena on lyhentää Helsingin ja Turun välistä matka-aikaa ja laajentaa edellä mainittujen kaupunkien työssäkäynti- ja työmarkkina-alueita. Lisäksi pyritään laajentamaan yritysten liiketoiminta-alueita, tukemaan matkailua ja kasvattamaan alueiden vetovoimaa sekä kilpailukykyä.

YVA:ssa tarkastellaan kolmea eri hankevaihtoehtoa:

- VE A: Nopea junayhteys kaksoisraiteisena välillä Espoo–Turku
- VE B: Nopea junayhteys kaksoisraiteisena välillä Espoo–Turku ja raideoikaisut välillä Salo–Turku
- Vertailuvaihtoehto 0+: Nykyinen rantarata parantamistoimenpiteillä.

Uudenmaan maakunnan alueella ei VE A:lla ja VE B:llä ole eroavaisuuksia.

Suunnitteilla oleva uusi kaksiraiteinen Espoo–Salooikorata mahdollistaa nopean kaukoliikenteen Helsingin ja Turun välille sekä lähiliikenteen kehittämisen Helsinki–Espoo–Lohja ja Turku–Salo välille. Espoo–Salooikorata lyhentää nykyistä Helsinki–Turku rataa noin 26 km ja nopeuttaa matka-aikaa noin puolella tunnilla. Salo–Turun Kupittaa-radan kaksoisraiteen suunnittelun tavoitteena on parantaa Salo–Turku-yhteysvälin ratakapasiteettia ja lisätä liikenteen nopeutta, täsmällisyyttä sekä vähentää häiriöitä.

Voimassa olevissa Uudenmaan maakuntakaavoissa Espoo-Salo -rata on osoitettu päärataa koskevalla maakuntakaavamerkinnällä. Merkinnän osoittamisen perusteena on vuona 2010 valmistunut Espoo-Salo -oikoradan YVA ja siihen liittyvät selvitykset. Liikennevirasto teki yhdessä Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntaliittojen kanssa päätöksen jatkosuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta, joka myöhemmin on vahvistettu molempien maakuntaliittojen maakuntakaavoissa.

Ehdotus lausunnoksi

Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA-lain mukainen arviointi on ensimmäinen koko liikenneinfrahanketta koskeva arviointi. Perinteisesti YVA:t on laadittu suunnitteluosuuksittain. Arvioinnin laajuus on siten mittava ja kokonaisuus haastava. Lähtökohdat huomioiden on arviointityössä onnistuttu saavuttamaan YVA:lle asetetut tavoitteet hyvin.

Uudenmaan liiton lausunto keskittyy Uudenmaan aluetta koskeviin kysymyksiin ja arvioinnin kohteisiin.

Maakuntakaavatilanne

Espoo-Salo -rata on osoitettu päärataa koskevalla maakuntakaavamerkinnällä. Espoon Mynttilä/Myntinmäki ja Lohjan Lempola/Lohjansolmu on osoitettu Uudenmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa raideliikenteeseen tukeutuvina asemansedun kehittämisalueina. Merkinnällä osoitetaan pitkällä aikavälillä toteutettavat uusiin raideliikenneasemiin tukeutuvat alueet. Suunnittelumääräyksen mukaan ennen alueen yksityiskohtaisempaa suunnittelua tulee alueen maankäyttö ratkaista maakuntakaavoituksessa.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Espoon Hista ja Vihdin Huhmari on osoitettu raideliikenteeseen tukeutuvina taajamatoimintojen alueina, joiden toteuttaminen on sidottu uuden raideliikenneyhteyden ja aseman sitovaan toteuttamispäätökseen.

Kirkkonummen Veikkola ja Vihdin Höytiönnummi on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueina. Höytiönnummi on osoitettu myös tiivistettävän alueen maakuntakaavamerkinnällä.

Helsinki-Turku nopea junayhteys sijaitsee elokuussa 2020 hyväksytyyn Helsingin seudun ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen alueilla. Voimaan tullessaan nämä kaavat korvaavat voimassa olevat maakuntakaavat lukuun ottamatta 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä Östersundomin alueen maakuntakaavaa.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava eivät tuo hanketta koskien merkittäviä muutoksia.

Espoo-Salo -rata on osoitettu päätätänä. Asemanseudut osoitetaan Huhmaria lukuunottamatta vastaaville paikoille kuin voimassa olevissa maakuntakaavoissa. Espoon Mynttilä/Myntinmäki ja Hista, Vihdin Höytiönnummi sekä Lohjan Lempola/Lohjansolmu osoitetaan uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke -kehittämisperiaatemerkinäällä. Mynttilää/Myntinmäkeä ja Lempolaa/Lohjansolmua ei ole ratkaistu voimassaolevassa kaavassa, joten niitä koskien merkinnän muutos on oleellinen. Uuden raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen maankäyttö on sidottu radan ja aseman toteuttamispäätökseen Mynttilää/Myntinmäkeä ja Höytiönnummea lukuun ottamatta. Huhmarin alueelta on taajamatoimintoja koskeva merkintä poistettu. Histaan on osoitettu uutena keskustatoimintojen kohdemerkintä.

Kaikki hankevaihtoehdot ovat Helsingin seudun ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen mukaisia.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Hankesvaihtoehdot A ja B luovat edellytyksiä uusien keskusten ja asemapaikkakuntien kytkeytymiselle valtakunnalliseen henkilöjunaliikenteeseen, sekä parantavat näiden kehittämisedellytyksiä. Hankesvaihtoehdot ovat myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia edistämällä monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, tukevat eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä liikennejärjestelmää tehostaen.

Arviointiselostuksen mukaan hankevaihtoehdojen A ja B merkittävimmät vaikutukset Uudellemaalle ovat:

- Pääkaupunkiseutu ja Turun seutu kytkeytyvät nykyistä paremmin toisiinsa.
- Rata asemineen tukee nykyisten alueiden maankäytön tehostamista ja uusien alueiden toteuttamista asemien vaikutuspiiriin.
- Vihti ja Lohja kytkeytyvät henkilöjunaliikenteeseen
- Uusilla asemanseuduilla vetovoimaisuus lisääntyy ja asemanseutujen kehittämisedellytykset paranevat monipuolisempien liikkumismuotojen myötä.
- Uudellamaalla Rantarataa voidaan kehittää palvelemaan paremmin maakunnallista liikkumistarvetta kaukojunien siirtyessä oikoradalle. Palvelutason paraneminen voi välillisesti lisätä nykyisten asemanseutujen kehittämispotentiaalia.
- Karjaalta yhteydet pääsuuntaan Helsinkiin säilyvät. Henkilöjunaliikenteen mahdollinen lakkaaminen Karjaa–Salon välillä olisi merkittävä liikenteellinen muutos Raaseporille. Vaikka matkustajamäärät ovat Turun suunnassa pieniä Helsingin suuntaan verrattuna, heikkenevät yhteydet voisivat heikentää Raaseporin seudun aluekehitystä ja vaikuttaa sen aluerakenteelliseen asemaan.

Selostuksen mukaan 0 + Vertailuvaihtoehdon merkittävimmät vaikutukset ovat:

- Pääkaupunkiseudun ja Turun seudun kytkeytyminen toisiinsa on nykyisen kaltainen. Kytkeytyminen ei parane nykytilanteeseen verrattuna, kun nopeampaa yhteyttä ei ole.
- Jos oikorataa ei toteuteta, myös Uudellamaalla joudutaan pohtimaan muita tapoja vastata seudun kasvupaineeseen kestäväällä tavalla. Oletuksena on, että olemassa olevien ratojen asemanseuduilla rakentamispaine lisääntyy. Selvityksen mukaan (Lännen ratakäytävät) Rantaradan asemanseudut pystyvät ottamaan kasvua vastaan vuoden 2040 tienoille asti, mutta sen

jälkeen maankäytön tiivistäminen ja täydentäminen alkaa olla haastavampaa. Riskinä on, että kasvua alkaa sijoittua vuoden 2040 jälkeen enenevässä määrin myös autoriippuvaisille vyöhykkeille.

- Oikoradan käytävässä Lohjan, Vihdin ja Pohjois-Kirkkonummen kehitys jatkuu nykyisen kaltaisena ilman oikorataa ja asemia. Kaupunkirakenne voi kuitenkin näillä alueilla kehittyä asemanseutuihin tukeutuen, sekä nopeaan yhteyteen että lähijunaliikenteeseen perustuen.

Uudenmaan liitto katsoo, että hankevaihtoehtojen merkittävimmät vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön on tuotu kattavasti esille ja johtopäätökset ovat pääosin oikeita. Uudenmaan liitto korostaa, että aluerakenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioimiseen liittyy paljon epävarmuutta, koska yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehitys ovat riippuvaisia vahvasti Uudenmaan väestö- ja työpaikkakasvusta ja niiden sijoittumisesta. Arviointiraportissa todetaan, että jos Espoo–Salo -oikorataa ei toteuteta, joudutaan pohtimaan muita tapoja vastata seudun kasvupaineeseen kestävällä tavalla.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että lännen suunta ei ole ainoa mahdollinen kasvukäytävä, vaan pääkaupunkiseudulla ja sen ulkopuolella on paljon kasvupotentiaalia myös pääradan ja idän suunnalla.**
- **Uudenmaan liitto toteaa myös, että liitettäessä uusia kuntia ja asemanseutuja raideyhteyden piiriin, syntyy edellytyksiä luoda kestävä kasvua raideliikenteeseen tukeutuen. On kuitenkin huomattava, ettei pelkkä raideyhteys kuitenkaan takaa uuden asemanseudun vetovoimaisuutta, vaan tarvitaan myös paljon muitakin vetovoimatekijöitä.**
- **Uusien asemanseutujen rakentaminen kestää vuosikymmeniä. Riskinä on, että asemanseudut eivät kehity tarpeeksi nopeasti, jolloin niiden palvelut sekä liikennöinnin palvelutaso voivat jäädä heikoiksi.**

Koska hankevaihtoehtojen A ja B uusien asemien ja asemavarausten lähiympäristössä on jo tällä hetkellä enemmän asukkaita ja työpaikkoja kuin vertailuvaihtoehdon O+ asemien lähiympäristössä, on niissä lähtökohtaisesti paremmat kehittämisedellytykset monipuoliselle ja kestäväälle maankäytölle, joka voi tukeutua joukkoliikenteeseen.

Hankevaihtoehdoissa A ja B kaukojunat eivät liikennöi enää Rantaradalla. On kuitenkin todennäköistä, että Karjaan ja Helsingin välille järjestyy tai järjestetään korvaavaa junaliikennettä. Kaukojunien poistuessa Rantaradalta, on lähiliikenteen palvelutason paranemiselle, eli nykyistä tiheämmälle lähiliikenteen vuorovälille edellytyksiä. On kuitenkin huomattava, että liikennöinti vaatii riittävästi kysyntää, sekä myös kunnilta resursseja ja tahtotilaa liikennöinnin ja maankäytön yhteensovittamiseen. Olemassa olevilla asemanseuduilla on erilaiset edellytykset tehostaa yhdyskuntarakennetta.

Rantaradalla Espoossa ja lähimpänä pääkaupunkiseutua olevat asemanseudut voivat hyötyä lähiliikenteen edellytysten parantuessa. Raaseporin Karjaa menettää eniten kaukojunayhteyden siirtymässä Espoon-Salo radalle. Koko Raaseporin asema aluerakenteessa voi muuttua heikkenevien yhteyksien vuoksi.

Arviointiselostuksessa todetaan, että vaikka väliasemat ja lähiliikenteen järjestäminen eivät suoraan kuulu nopean junayhteyden hankkeeseen, niitä ei voi pitää siitä myöskään kokonaan erillisenä kysymyksenä. Epävarmuus radan tarkasta sijainnista, liikennöinnin järjestämisestä ja asemien toteutumisesta hankaloittaa ja viivästyttää kuntakaavoitusta ja kuntien maakäytön kehittämistä. Uudenmaan liitto yhtyy näihin arviointiselostuksessa esitettyihin johtopäätöksiin.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että Kirkkonummella ja Vihdissä vireillä olevat osayleiskaavat voidaan hyväksyä myös Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen pohjalta. Arviointiselostuksen mukaan Espoo–Salo-oikoradan alueella olevat vireillä olevat osayleiskaavat voidaan hyväksyä vasta kun Uusimaa-kaava 2050 (Helsingin seudun ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava) tulee voimaan. Selostusta on korjattava tarvittavilta osin.**

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Vaikutuksella ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen tarkoitetaan hankkeen ihmiseen, yhteisöön tai yhteiskuntaan kohdistuvaa vaikutusta, joka aiheuttaa muutoksia ihmisten hyvinvoinnissa tai hyvinvoinnin jakautumisessa. Vaikutusten muodostuminen on monen eri tekijän summa. Arviointiraportissa on keskitytty erityisesti paikalliseen liikkumiseen kohdistuviin vaikutuksiin.

Hankkeen vaikutukset syntyvät pääosin radan rakentamisen ja käytön aikana, mutta joiltain osin paikallisiin ihmisiin kohdistuu vaikutuksia jo suunnittelun aikana. Kodin tai vapaa-ajan asunnon jääminen radan alle tai lähelle muu toimenpide-kohteeksi on hankkeen suurimpia haittoja asukkaiden elinoloihin. Molemmissa ryhmissä haitan suuruutta lisää jo nyt toteutuva epävarmuus siitä, milloin vaikutus toteutuu vai toteutuuko.

Raideliikenteen melu, tärinä ja maisemahaitat asumiselle ja virkistykselle ovat suurimmat uudessa maastokäytävässä (oikorata tai rataoikaisut) erityisesti hiljaisilla alueilla, järvien läheisyydessä ja maaseutumaisessa ympäristössä. Uusi rata haittaa asumista Uudenmaan puolella erityisesti Lohjan alueella. Lisäksi uusi rata aiheuttaa estevaikutusta ja virkistysreitit ja kulkuyhteydet saattavat muuttua tai katketa. Kielteisiä vaikutuksia virkistykseen aiheutuu Uudenmaan alueella erityisesti Espoon ja Lohjan alueilla.

Vaihtoehdoissa A tai B kaukojunaliikenteen poistuminen vähentää junaliikenteen melu-, tärinä- ja runkomeluhaittoja rantaradan varrella. Tämä pätee erityisesti Karjaan ja Salon asemien välillä ja lähijunaliikenteen määristä riippuen myös Siuntion, Inkoon ja Raaseporin alueilla. Oikorata tuo uuden junayhteyden Histan, Veikkolan, Vihti–Nummelan ja Lempolan/Lohjansolmun asemien lähellä asuville.

Elinkeinoelämä

Elinkeinoelämää kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu nopean junayhteyden vaikutuksia alueiden ja yritysten saavutettavuuteen, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin ja kilpailukykyyn sekä kuntien houkuttelevuuteen yritysten sijaintipaikkoina. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa on suhteutettu em. vaikutukset kuntien nykyiseen elinkeinoelämää. Elinkeinoelämää kohdistuvat vaikutukset ovat moniulotteisia, monitahoisia ja kohdistuvat laajasti yhteiskunnan eri toimintoihin ja toimijoihin sekä heijastuvat alueellisesti laajalle alueelle, mikä on oikea arvio.

Arviointiselostuksessa kerrotaan, että hankevaihtoehdot A ja B vaikuttavat erittäin myönteisesti elinkeinoelämään: yritysten toimintaedellytykset ja kilpailukyky sekä kuntien houkuttelevuus yritysten sijaintipaikkana vahvistuvat saavutettavuuden parantuessa. Hankevaihtoehdot tukevat etenkin nopeaa junayhteyttä ja asemanseutuja toiminnassaan edellyttävien yritysten toimintaa sekä tarjoavat asemien ja asemavarauksien lähiympäristössä houkuttelevia sijaintipaikkoja yritystoiminnalle. Myönteiset elinkeinovaikutukset kohdistuvat Uudellamaalla erityisesti Espooseen, Lohjalle ja Vihtiin.

- **Uudenmaan liitto toteaa, että esitetyt arviot ovat oikeita, mutta on huomattava, että Länsi-Uudellamaalla kaukojunan asemanpaikasta kilpailevat sekä Lohja että Vihti. Mahdollisista kaukojunan asemista päätetään vasta ratasuunnitelmavaiheessa. Tämä tuo epävarmuutta asemanseutujen suunnitteluun elinkeinoelämän näkökulmasta, mikä tulee tuoda esille selostuksessa.**

Arviointiselostuksessa esitetään, että vertailuvaihtoehto 0+ elinkeinoelämään kohdistuvat myönteiset vaikutukset jäävät selvästi hankevaihtoja pienemmiksi, koska se ei muuta Rantaradan ja ns. Tunnin junan ratalinjaukseen liittyvien kuntien elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että arviot Rantaradan kuntiin kohdistuvista elinkeinoelämää koskevista vaikutuksista Inkoossa, Kirkkonummella, Siuntiossa ja Raaseporissa eivät ole oikean suuntaisia. Hankevaihtoehdoilla A ja B voidaan katsoa olevan kielteistä vaikutusta Rantaradan kuntien imagoon ja vetovoimaan, jos suora junayhteys kahden suuren kaupungin ja talousalueen välillä loppuu. Varsinkin Raaseporin Karjaalle imagovaikutus on suuri.**
- **Uudenmaan liitto kuitenkin toteaa, että Siuntiossa ja pitkällä tähtäimellä myös Inkoossa on lähiliikenteen järjestämiselle paremmat edellytykset, millä voi olla myönteistä vaikutusta em. kuntien vetovoimaan ja sitä myötä elinkeinoihin.**

Liikennejärjestelmä

Hanke toteuttaa Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämiseksi asetettuja päätavoitteita. Hanke parantaa alueiden välistä saavutettavuutta kehittämällä elinkeinoelämän ja työssäkäynnin kannalta merkittäviä yhteyksiä maakuntakeskusten välillä sekä Uudenmaan sisäisiä yhteyksiä. Joukkoliikenteen kilpailukyky suhteessa henkilöautoiluun paranee työssäkäynnin kannalta merkittävästi yhteyksillä.

Arvioinnissa on kuvattu hyvin ratakäytävän liikennejärjestelmän nykytila ja hankkeen vaikutukset. Suurimmat vaikutukset liikennejärjestelmään syntyvät radan liikennöintimallista, joita on arvioitu kolmessa eri vaihtoehdossa. 0+-vaihtoehdossa parannetaan rantarataa ja liikennöinti toteutetaan sen kautta. A- ja B-vaihtoehdoissa Espoo-Salo oikorata on rakennettu ja Turun ja Helsingin väliset junat kulkevat sen kautta. Lisäksi Lohjan ja Helsingin välillä liikennöi lähijunia. B-vaihtoehdossa junien matka-aika on 3 minuuttia lyhyempi Turun ja Salon välisen kaksoisraiteen myötä. Arvioinnissa merkittävimmät vaikutukset eri liikennöintimalleissa kohdistuivat junaliikenteen matka-aikoihin ja matkustajamääriin. Maankäytön kehittämisen myötä vaikutukset voivat kasvaa vuosien myötä.

Vaikutuksia on arvioitu myös hyvin muihin liikennemuotoihin, kuin pelkkään junaliikenteeseen. Raideliikenteen syntyminen uudelle käytävälle Uudellemaalle muokkaa etenkin liityntäliikenteen solmuja ja linja-autoliikenteen liikennöintiä. Pidempiä seudullisia matkoja tullaan tekemään enemmän raiteilla. Uusilla asemanseuduilla etenkin pidempiä työmatkoja tehdään enemmän joukkoliikenteen avulla, mutta henkilöauton käyttö voi kokonaisuudessaan kasvaa, sillä raideliikenne ei tue kaikkia matkoja. Tähän vaikuttaa miten asemanseudun ympäristö ja muu joukkoliikennejärjestelmä on suunniteltu tukemaan autotonta liikkumista. Myös seudullisten matkojen tekeminen joukkoliikenteellä voi jäädä vähäiseksi, jos liikennöinti ei toteudu suunnitellulla tavalla. Uudet asemanseudut tulevat lisäämään liikennettä valtatie 1:llä. Tämä voi heikentää valtatie 1 sujuvuutta etenkin pääkaupunkiseudulla.

Suurimmat epävarmuustekijät hankkeesta saatuihin hyötyihin kohdistuvat liikennöinnin toteutumiseen ja maankäytön odotettuun kehittymiseen. Junaliikenteen toteutuminen vaatii etenkin uusille asemanseuduille paljon nopeaa kehitystä, jotta liikennöitsijät saavat tarpeeksi asiakaskuntaa. Toinen vaihtoehto on liikennöinnin raskas subventointi, jotta liikennöinti saadaan kilpailukykyiselle tasolle uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Mikäli liikennettä ei synny tarpeeksi, jäävät asemanseudut kehittymättä.

Arvioinnissa on todettu, että hankkeen merkittävimmät haitalliset vaikutukset kohdistuvat etenkin Karjaan aseman vaikutusalueelle, sillä hankkeen myötä kaukojunapalvelut poistuvat ja korvaavat junapalvelut eivät välttämättä ole vastaavaa tasoa. Haitallisten vaikutusten lieventämiseksi arvion mukaan tarvitaan tarkemmat suunnitelmat korvaavan junaliikenteen järjestämisestä ja rahoittamisesta. Tämä on Uudenmaan liiton mukaan kannatettavaa.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että samalla tulee laatia suunnitelmat myös Lohjan ja Helsingin välisten lähijunien liikennöinnistä ja rahoituksesta, jotta edellytykset uusien asemanseutujen kestäväälle kehittämiselle voidaan turvata.**
- **Lisäksi jatkossa tulee tarkentaa kuinka paljon valtatielle 1 syntyvä lisäliikenne lisää tarvetta valtatie kehittämiselle.**

Ilmanlaatu ja ilmasto

Liikennöinnin aikaiset vaikutukset ilmanlaatuun muodostuvat lähinnä kulkutapamuutoksista. Niiden ilmanlaatuvaikutuksia, eli liikenteen päästöjä, on arvioitu muuttuneiden tieliikennesuoritteiden ja päästökertoimien avulla. Molempien hankevaihtoehtojen A ja B ilmanlaatuvaikutuksen kokonaismerkittävyys on arvioitu suuruudeltaan vähäisesti myönteiseksi johtuen tieliikenteen päästöjen vähenemästä.

Hankkeen ilmastovaikutuksia on tarkasteltu kolmesta eri näkökulmasta: rakentamisen aikaiset päästöt, vaikutukset hiilinieluihin ja -varastoihin ja liikennöinnin aikaiset päästöt. Aikaskaala em. ilmastovaikutuksilla on erilainen. Rakentamisen aikaiset päästöt tapahtuvat hankkeen alkuvaiheessa ja liikennöinnin aikaiset päästöt kohdistuvat vasta nykyisten hiilineutraaliustavoitteiden jälkeiseen aikaan. Selostuksessa huomautetaan, että hankevaihtoehdot A ja B eivät ehdi vaikuttamaan asetettuihin kansallisiin tai aluellisiin hiilineutraaliustavoitteisiin tai niiden saavuttamiseen, mutta ne voivat mahdollisesti tukea tavoitteiden jälkeistä hiilineutraalia (tai hiilinegatiivista) yhteiskuntaa mahdollistamalla tehokkaan joukkoliikenneyhteyden.

Hankevaihtoehdot A:lla ja B:llä ei ole Uudenmaan alueelle kohdistuvissa suorissa ilmastovaikutuksissa eroavaisuuksia. Arvioinnin mukaan metsävarantoja koskeva hiilivarastojen pieneneminen ei ole kovin merkittävä Uudenmaan alueella, kun arvioidaan sitä, kuinka paljon hiilivarastoja poistuu ratalinjauksen tieltä.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että todelliset vaikutukset hiilinieluihin ja -varastoihin voidaan kuitenkin katsoa suuremmiksi, kun otetaan huomioon myös asemanseutujen rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset, joita ei arvioinnissa ole otettu huomioon.**

Maisema ja kulttuuriympäristö

Uudellamaalla Espoon ja Salon välillä hankevaihtoehdoissa A ja B ratalinjaukset sijoittuvat uuteen maastokäytävään, jolloin vaikutuksia aiheutuu lähialueen maisemakuvaan. Osuudella on vähän valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä. Maisemaan ja kulttuuriympäristöihin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia on lähinnä Espoossa ja Lohjalla. Espoossa vaikutuksia aiheutuu Espoonjokilaakson maakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristölle ja pieneltä osin Suuren Rantatien linjaukseen. Lohjalla kokonaan uuteen maastokäytävään sijoittuva ratalinjaukset voi heikentää erityisesti paikallisesti arvokkaan Raatin kylän alueen maisemakuvaa. Vaikutukset arvioidaan Espoon ja Lohjan alueilla kokonaisuutena suuruudeltaan kohtalaisen kielteisinä. Maisemaan kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää maastonmuokkauksilla sekä metsän ja muun kasvillisuuden avulla.

Rantaradalla ratalinjauksen ympäristö on kulttuuriympäristöltään rikas. Alueelle sijoittuvat mm. useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja vanhaa rakennusperintöä. Rantaradan varrella Inkoon ja Siuntion kuntien alueilla, joihin kohdistuu 0+ vaihtoehdossa radanoikaisua ja radan parannustoimenpiteitä, ovat maisemaan ja kulttuuriympäristöihin kohdistuvat vaikutukset kuitenkin suuruudeltaan vähäisiä.

- **Uudenmaan liitto huomauttaa, että maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on selvitetty Uudellamaalla vuonna 2012 (Missä maat on mainiommat- Uudenmaan kulttuuriympäristöt). On huomattava, että em. selvitys kattaa myös Raaseporin kulttuuriympäristöt. Selostukseen tulee korjata Raaseporin osalta maininta: "Tukeuduttu pääosin maakunnallisiin aineistoihin" kuten on tehty Kirkkonummen ja Siuntion osalta.**

Suojelualue- ja ekologinen verkosto

Ekologinen verkosto ja sen heikkenemisen riskiä on tunnistettu ja ekologisia yhteyksiä tarkasteltu erityyppisten lajien kannalta. Ekologisen verkoston hahmottamiseksi on koottu lähtötiedot maakuntakaavoissa ja niiden taustaselvityksissä esitetyistä ekologisista verkostoista, mukaan lukien 25.8.2020 hyväksytyn Uusimaa-kaavakokonaisuuden viheryhteystarpeet. YVA-selostuksessa esitetään, että Kirkkonummen ja Espoon kaavoilla sekä ratasuunnitelmalla on yhteisvaikutuksia Nuuksion laajalle metsäselänteelle ja että pitkällä tähtäimellä metsäaluetta pienentävällä kehityssuunnalla voi olla myös lajimäärään liittyviä vaikutuksia. Lisäksi Nuuksion eteläiset yhteydet todennäköisesti heikkenevät, joskin moottoritien ylityksiin liittyen on myös kehittämismahdollisuuksia.

Arviointiselostuksessa on esitetty mahdollisia keinoja ja suositeltavia toimenpiteitä, joilla voidaan välttää ja kompensoida heikennyksiä luonnon monimuotoisuuteen ja ekologiseen verkostoon sekä virkistyskäytön mahdollisuuksiin. Tämä vastaa mm. maakuntakaavassa viheryhteystarpeilla esitettyyn kehittämisperiaatteeseen ekologisten yhteyksien turvaamisesta ja kehittämisestä sekä osaltaan pääkaupunkiseudun virkistyskäyttöpaineen huomioon ottamiseen.

- **Uudenmaan liitto kuitenkin huomauttaa, että Nuuksion ja sen eteläpuolisten alueiden muodostaman ylikunnallisen ekologisen verkoston kokonaisuuden välisten yhteyksien heikkeneminen entisestään on riski lajistolle laajalla alueella, etenkin ilmaston muuttuessa. Lisäksi virkistyskäytön kysyntä ja sen kulutus paine luonnonympäristöissä on Uudenmaan alueella edelleen kasvussa. Lieventämiskeinot ovat tärkeää ottaa mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön jatkosuunnittelussa.**

Lisäksi Uudenmaan liitto huomauttaa havaituista puutteista:

- **Selostuksesta puuttuu tieto Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa osoitetusta Huhmarjoen luhtametsää koskevasta suojelualuemerkinnästä**
- **Taulukosta 15.18 puuttuu 0+ vaihtoehdon osalta Espoota koskevat tiedot**
- **Taulukossa 16.3. Espoota koskevat vaikutukset VE A:n ja VE B:n osalta on arvioitu erilaisiksi, vaikka vaihtoehdoissa ei Espoon kohdalla ole eroavaisuutta. Tässä kohtaa on siten havaittavissa epäjohtonmukaisuutta.**

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen keskeiset vaikutukset ja kokonaisvertailu on esitetty taulukossa 25.1. Laaja arviointi on haastavaa tiivistää yhteen taulukkoon siten, että siinä olisi otettu kattavasti eri näkökulmat huomioon.

- **Arviointitaulukkoa on kuitenkin syytä täydentää VE A:n ja VE B:n rantaradan varren kuntiin kohdistuvien vaikutusten osalta erityisesti yhdyskuntarakenteen ja elinkeinoelämän osalta.**

Lopuksi

Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA-selostus antaa hyvän kokonaiskuvan hankkeen mahdollisista vaikutuksista ja lähtökohtaisesti hyvät edellytykset jatkosuunnitteluun. Jatkosuunnittelussa on syytä ottaa huomioon lausunnossa esitetyt epävarmuustekijät sekä huomiot koskien yhdyskuntarakennetta, elinkeinoelämää, liikennejärjestelmää ja luonnon monimuotoisuutta.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Tanja Lamminmäki 041 536 2763

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Päätösote: Uudenmaan ELY-keskus

Oheismateriaali

Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden yva

Maakuntahallitus**07.12.2020**

135**Horisontti 2020 -ohjelman toteuma Uudellamaalla 2014-2020 tiedoksi****391/07.00.01.01/2020****MHS**

Tiivistelmä

Horisontti 2020 - ohjelma eli EU:n kahdeksas tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma päättyy vuodenvaihteessa. Puiteohjelma on keskeinen strateginen väline EU:n tavoitellessa kestävää talouskasvua ja työllisyyttä. Tilannekatsauksessa annetaan ennakkotietoa Uudenmaan TKI-toimijoiden (korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja yritykset) menestymisestä hyvin kilpaillun ohjelman hyödyntämisessä.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uusimaa on EU:n puiteohjelmarahoituksen kilpailussa Suomen maakunnista kilpailukykyisin. Päättyvän ohjelmakauden aikana uusmaalaisten hakijoiden saama EU-rahoitus nousee yli 900 M€:n. EU:n monet erillisohjelmat, joista tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma on suurin, ovat Uudellamaalla merkittävä osa alueellista TKI-panostusta. Puiteohjelmahankkeet ovat myös oleellinen osa Uudenmaan kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista. Rahoituspäätökset tehdään komission järjestämän vertaisarvioinnin ja pisteytyksen perusteella, hakemuksista hyväksytään noin 15%.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä Horisontti 2020 -ohjelman toteumakatsauksen tiedoksi.

Vastuujohtaja:

Juha Eskelinen 040 575 2993

Valmistelija:

Heikki Kallasvaara 040 161 6794

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Maakuntahallitus

07.12.2020

136

Ehdokkaiden nimeäminen CPMR Baltic Sea Commissionin työryhmien puheenjohtajistoon

320/07.00.04.09.00/2019

MHS

Tiivistelmä

CPMR:n eli Conference of Peripheral Maritime Regions -järjestön Itämeren alueen komission eli CPMR Baltic Sea Commissionin työryhmillä on keskeinen rooli asiasältöjen valmistelussa CPMR:n päätöksentekoa varten. Työryhmien uudet puheenjohtajistot valitaan ensi vuoden alussa kaksivuotiselle kaudelle.

Asian yksityiskohtainen selostus

Euroopan alueiden välinen yhteistyöjärjestö Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) tekee yhteistyötä rannikkoalueille tyypillisissä erityiskysymyksissä. Järjestö vaikuttaa EU:n instituutioihin sekä kansallisiin hallituksiin useilla eri politiikan ja aluekehityksen sektoreilla. CPMR:n kaikki jäsenalueet kuuluvat myös johonkin sen alaisista maantieteellisistä komissioista, joista Uudenmaan liitto kuuluu Itämeren alueen komissioon (Baltic Sea Commission).

CPMR Baltic Sea Commissionin toiminnassa temaattisilla työryhmillä on keskeinen merkitys. Tällä hetkellä järjestöllä on toiminnassa seuraavat työryhmät:

- Transport Working Group eli liikenneasioiden työryhmä
- Maritime Working Group eli meriasioiden työryhmä
- Energy and Climate Working Group eli energia- ja ilmastoasioiden työryhmä

Työryhmien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat nimetään alkavalle kaksivuotiskaudelle Executive Committeeen eli järjestön hallituksen kokouksessa 27.1.2021. Ehdotettavien henkilöiden tulee olla jäsenalueiden poliittisia luottamushenkilöitä, ja ehdottava alue sitoutuu myös osoittamaan riittävät voimavarat tehtävän hoitamiseen. Esitykset Executive Committeeelle on tehtävä 11.1.2021 mennessä.

CPMR Baltic Sea Commissionin sääntöjen asiaa koskeva kohta: Article 9 of the BSC Internal Rules.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää nimetä ehdokkaan tai ehdokkaat CPMR Baltic Sea Commissionin työryhmien puheenjohtajan ja/tai varapuheenjohtajan tehtäviin.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 589 8415

Valmistelija:

Janne Tamminen 050 558 6303

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Maakuntahallitus**07.12.2020**

137**Johtajien antamat lausunnot****MHS**

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §)

Liitteet

- 1 Lausunto koskien maa-aineslupahakemusta Loviisan kaupungissa Mäslaxin kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä RN:o 434-453-2-27
- 2 Lausunto kotimaisen kalan edistämishojelman luonnoksesta
- 3 Lausunto Neste Oyj:n NEXBTL-laitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Porvoon Kilpilahdessa
- 4 Lausunto Pasila-Riihimäki välityskyvyn nostaminen vaihe 2 ratasuunnitelma, Järvenpää, Tuusula, Hyvinkää, Hausjärvi, Riihimäki
- 5 Lausunto: Mäntsälän yleiskaava 2050 kehityskuva

Maakuntahallitus**07.12.2020**

138**Valmistuneita julkaisuja****MHS**

Uudenmaan geoenergiaselvitys; Uudenmaan liiton julkaisuja E 233 - 2020

Kaikki Uudenmaan liiton julkaisut:

www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi valmistuneen julkaisun.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukiello (Kuntalaki 410/2015 136 §)

Maakuntahallitus**07.12.2020**

139**Kokousaikataulu tiedoksi****MHS****Maakuntavaltuuston kokous**

– 15.12.

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

– 7.12. mhs-kokouksen jälkeen

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset 2021

– 25.1.

– 22.2.

– 22.3.

– 26.4.

– 17.5.

– 14.6.

Edellisen käsittelyn jälkeen aikatauluun ei ole tehty muutoksia.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua